

Nagrajenci za leto 2004

Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije na področju šolstva, je sklenil, da nagrade na področju šolstva za leto 2004 prejmejo:

METKA ČAS

za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo na področju predšolske vzgoje

Metka Čas je svojo strokovno pot začela kot vzgojiteljica v vrtcu Velenje. Imela je velik posluh za potrebe in interese otrok, veliko skrb pa je posvečala tudi samemu vzgojnoizobraževalnemu procesu: od načrtovanja in izbire učinkovitih metod dela do izvedbe. Izpopolnjevala je svojo izobrazbo in povezovala svoje praktično delo s teoretičnimi spoznanji. Ko je postala ravnateljica vrtca, je to svojo naravnost prenesla na ves kolektiv. Tako so v vrtcu preizkušali številne novosti, nastajale pa so tudi mnoge inovativne pobude.

V okviru kurikularne prenove je vodila delo področne kurikularne komisije za vrtce. Bila je članica nacionalnega kurikularnega sveta, aktivno pa je sodelovala tudi pri uvajanju kurikula. Vrsto let je dejavna članica razširjene področne skupine za vrtce pri Zavodu za šolstvo in komisije za vrtce pri strokovnem svetu za splošno izobraževanje. Sodelovala je tudi pri prenovi programov za otroke s posebnimi potrebami. Kurikulum za vrtce je predstavljala na javnih tribunah, na posvetih in v medijih.

Nagrajenko odlikuje velika zavzetost za razvoj stroke. Zelo uspešno povezuje teoretično in praktično raven predšolske vzgoje. Inovativno strokovno delo v vrtcu zna teoretično osmisliti. V zadnjem desetletju je sodelovala pri vseh pomembnejših projektih in nalogah, s katerimi so se v Sloveniji načrtovale in uvajale spremembe na področju predšolske vzgoje.

DRAGO IVANŠEK

za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju osnovnega šolstva

Posebnost pedagoškega dela Draga Ivanška je v tem, da veliko pozornost posveča raziskovalnemu delu na terenu, h kateremu vedno znova pritegne številne učence. Zbrane podatke je uspel smiselno nadgraditi in predstaviti v različnih publikacijah, ki so pomoč in opora številnim mladim učiteljem, ki se podajajo na zahtevno področje pedagoškega delovanja. Več kot petnajst let predanega pedagoškega dela na OŠ Cerklje ob Krki je posvetil proučevanju domače pokrajine, ki je navdih, vzrok in posledica njegovih prizadevanj. Bogate izkušnje, ki si jih je nabiral pri delu z učenci, je kot soavtor znal preliti v učbeniško gradivo ali pa v povsem praktične didaktične pripomočke in učila. Številne razstave in projekti, kot so šolska učna pot, vremenska opazovalnica, zemljevid domače pokrajine ali pa časovni trak, so rezultat zahtevnega, ustvarjalnega in inovativnega dela.

Njegov pogled na šolo je odprt in širok, kar dokazujejo tako dosežki njegovih učencev na tekmovanjih iz znanja, razstave in projekti, kakor tudi delovni zvezki, učbeniki in številne publikacije, v katerih je Drago Ivanšek predstavil svoje ugotovitve in vsestranskost ter izjemnost svojega pedagoškega delovanja.

MOJCA SAMARDŽIJA

za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju osnovnega šolstva

Izkušnje, ki jih je Mojca Samardžija pridobivala v svoji dolgoletni pedagoški praksi kot učiteljica kemije in biologije, pomočnica ravnateljice in ravnateljica, in ki jih je vseskozi znala ustrezno vgrajevati v razvijanje sodobne osnovne šole, govorijo o njenem širokem pogledu na pedagoško polje ustvarjanja. Vizionarsko je začutila, da je šola živ organizem, ki se mora stalno razvijati, iskati in odpirati nova obzorja znanja in se z razvojno strategijo odzivati na zahteve časa in prostora, v katerem deluje. Tudi Osnovni šoli Toneta Čufarja je s svojim delom vtisnila ta pečat, ki je zato šolo naredil prepoznavno v širšem slovenskem šolskem prostoru.

Preko delovanja v številnih, tudi mednarodnih projektih, kot so Comenius, mreža Zdravih šol, Konzorcij dobrih šol, Zagotavljanje kontinuitete vzgojno-izobraževalnega procesa na prehodu iz vrtca v osnovno šolo, metodologija Korak za korakom, devetletna osnovna šola, skozi posredovanje izkušenj in znanja številnim študentom in s predstavitvami šole in slovenskega izobraževalnega sistema domačim in tujim strokovnjakom na posvetih in seminarjih doma in v tujini je Mojca Samardžija postopoma gradila model nove podobe slovenske šole.

SLAVKO DERŽEK

za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju srednjega šolstva

Slavko Deržek je profesor francoskega in angleškega jezika in ima naziv svetnika. Kot mlad, ambiciozen profesor je takoj vzpostavil neposreden stik z dijaki in pričel z nadpovprečno uspešnim vzgojnoizobraževalnim delom. Tako so njegovi dijaki dobivali številna priznanja na državnih in mednarodnih tekmovanjih v znanju francoščine. Dijake je spodbujal h kulturnemu ustvarjanju v tujem jeziku, prav tako jih je navdušil za raziskovalno delo. Kot pomočnik ravnatelja na 1. gimnaziji v Celju je izvrstno koordiniral kulturne dejavnosti.

Zaradi strokovnosti in vsestranskega udejstvovanja je bil imenovan za predavatelja francoskega jezika na Univerzi v Ljubljani in za izvedenca za pedagoško področje v splošnem izobraževanju za tuje jezike. Za slovenske gimnazije je priredil tuji učbenik in priročnik za učence za štiriletno poučevanje francoščine v srednjih šolah. Kot nekajletni predsednik Društva za tuje jezike in književnosti Slovenije se je ves čas zavzemal za pomen tovrstnega znanja jezikov. Profesor Deržek je zaposlen na Zavodu RS za šolstvo kot višji svetovalec in vodja predmetne skupine za francoščino. Organiziral je številne seminarje in strokovna srečanja, sodeluje pri projektu Vzpodbujanje učenja in poučevanja francoščine v osnovnih šolah in je član ožje projektne skupine za uvajanje evropskih oddelkov v slovenskih gimnazijah.

Rezultat njegovega spodbujanja za promocijo francoščine so številne kulturne prireditve v francoskem jeziku. Tako je nastal tudi Frankofonski dan, na katerem dijaki predstavijo umetniška dela v francoščini.

Prav tako ne smemo prezreti njegove vloge v mednarodnem sodelovanju, saj sodeluje s pedagoško službo francoske ambasade in je član medresorske komisije za frankofonijo pri Ministrstvu za zunanje zadeve.

Zaradi vsega omenjenega mu je Mestna občina Celje podelila Celjski grb za uspešno poučevanje francoščine; francoska vlada pa državno odlikovanje Vitez akademskih palm.

Za svoje izjemno ustvarjalno delo si zasluži nagrado za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo na področju srednjega šolstva.

EDVARD MAJARON

za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju visokega šolstva

Edvard Edi Majaron, redni profesor na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, že več kot štiri desetletja deluje kot vrhunski umetnik na področju glasbe in gledališča, hkrati pa je priznan mentor, učitelj in raziskovalec umetnosti. Njegovi dosežki so odmevni doma in v širšem mednarodnem kulturnem prostoru, kar potrjuje kar 16 domačih in 6 mednarodnih priznanj.

Delovanje Edija Majarona že od vsega začetka označuje odličnost, v kateri se spajajo široka umetniška nadarjenost, bogata izkustva, znanja ter nenehno iskanje vrednot. Že v času glasbenega študija je izkazoval nadpovprečnost, vzporedno pa se je prav tako uspešno ukvarjal z lutkarstvom. Po diplomi in specializaciji iz violončela v Ljubljani je opravil še drugi podiplomski program na Akademiji lepih umetnosti v Pragi, kjer je imel možnost – poleg glasbe – nadgraditi svoja spoznanja o lutkovno-gledališki umetnosti.

V prepletanju interesov za dvoje umetniških zvrsti in njune številne dejavnosti je poklicna pot Edija Majarona zelo pestra. Začel jo je poustvarjalno kot koncertni mojster - violončelist orkestra Slovenske filharmonije pa tudi kot solist in član komornih zasedb. Nadaljeval jo je v okviru lutkovnih gledališč, kamor je vložil veliko svojih ustvarjalnih moči. V sintezi umetniških področij, ki jih ponuja gledališče, se je uveljavil v različnih vlogah umetniškega vodje, režiserja, scenarista, animatorja, svoj glasbeni potencial pa je usmeril v avtorstvo izvirne scenske glasbe.

Ob umetniškem delovanju in soočanju s publiko so se v Ediju Majaronu vedno znova porajala vprašanja sprejemanja umetnosti in vzgoje višjih kulturnih potreb. Spodbujala so ga k aktivnostim, ki proučujejo načelo učenja ter poučevanja z umetnostjo in skozi umetnost, končno pa so ga usmerila v poklic učitelja.

Od leta 1991 deluje na Pedagoški fakulteti, kjer je izvirno zasnoval niz predmetov z vsebinami lutkovne, dramske in filmske vzgoje. Z njimi bogati vzgojno-izobraževalno prakso in teorijo na svojem matičnem oddelku za predšolsko vzgojo ter tudi v nekaterih drugih programih dodiplomskega in podiplomskega študija. Poleg izrazitih pedagoških uspehov je avtor številnih znanstveno-raziskovalnih prispevkov in član pomembnih združenj za lutkovno vzgojo. Tako kot njegova umetniška praksa je tudi njegovo pedagoško, znanstveno – raziskovalno in organizacijsko delo pomembno za celoten slovenski prostor, odmevno pa je tudi v tujini.

DR. GABRIJELA ČAČINOVIČ VOGRINČIČ

za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju visokega šolstva

Dr. Gabrijela Čačinovič Vogrinčič, izredna univerzitetna profesorica na Fakulteti za socialno delo, je izvrstna in tenkočutna, med študenti priljubljena visokošolska učiteljica, ki je več kot trideset generacij študentov socialnega dela usposobila za globlje razumevanje in uspešno delovanje na občutljivem področju psihologije družine in socialnega dela z družino. Na tem področju je sooblikovala tudi podiplomski študij. V zakladnico strokovne in znanstvene literature je s svojega področja prispevala številne strokovne in znanstvene članke ter dve monografiji. Nagrajenka je bistveno pripomogla, da je nekdanja Višja šola za socialne delavce prerasla v Visoko šolo za socialno delo in končno v Fakulteto za socialno delo. V najbolj kritičnem obdobju preraščanja je bila tri mandatna obdobja zapovrstjo dekanica šole. Pri tem ni šlo le za spremembo imena in statusa šole, ampak za globlje spremembe v ciljih, poslanstvu, kakovosti in usmerjenosti študija. Tudi tu je uveljavljala humana načela ter krepila ugled in vezi šole tako z domačim kot z mednarodnim okoljem, prek programov TEMPUS in ERASMUS. Z obsežnim izobraževalnim in supervizijskim delovanjem in zlasti z vodenjem skupine strokovnjakov, ki je oblikovala temeljni doktrinarni dokument, je pomembno vplivala tudi na uspešen razvoj šolskih svetovalnih služb v slovenskih vrtcih in šolah.

V delovanju nagrajenke se je na poseben način dobro ujela visoka psihološka usposobljenost za skupinsko in izkustveno delo s sposobnostmi za znanstveno kot tudi za organizacijsko delo in z osnovno humano naravnostjo, ki dosledno uveljavlja načelo spoštovanja osebnosti vseh sodelujočih tako v vzgojnoizobraževalnem kot v svetovalnem in socialnem delu.

OLGA DROFENIK

za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo na področju izobraževanja odraslih

Olga Drofenik sodi med tiste posameznice in posameznike, ki so odločilno prispevali k razvoju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Njeno delo se potrjuje tako doma kakor tudi na področju mednarodnega sodelovanja. Utrla je pot številnim novim področjem in praksam v izobraževanju odraslih, nekatere pa vpeljala tudi sama. Med njene najbolj odmevne dosežke na področju izobraževanja odraslih v zadnjih 15 letih, uvrščamo predvsem dosežke pri raziskovanju funkcionalne pismenosti odraslih in pri razvijanju ukrepov za izboljševanje stanja. Ledino je zaorala prav ona in s svojo veliko angažiranostjo dosegla, da je to danes eden od temeljnih razvojno-raziskovalnih projektov na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Najvidnejši pečat pa je njeno delo pustilo na področju razvoja in uveljavljanja sistema izobraževanja odraslih. Ne samo z obsežnim raziskovalnim, razvojnim in strokovnim delom, ampak tudi z osebno zavzetostjo in sposobnostjo za spodbujanje sodelovanja in pridobivanje podpore v strokovnih in političnih krogih, je odločilno pripomogla k postavitvi temeljev financiranja izobraževanja odraslih iz javnih virov po načelu vseživljenjskega učenja, k oblikovanju sistema izobraževanja odraslih in nacionalne politike izobraževanja odraslih ter k umestitvi izobraževanja odraslih v vse pomembnejše nacionalne razvojne strategije, s čimer so se odprle poti za demokratizacijo izobraževanja odraslih z usmeritvami, ki omogočajo preseganje razkoraka med deklariranimi načeli in stvarnostjo pri dostopu, vsebinah in oblikah izobraževanja odraslih.

Ključni prispevek nagrajenke je vsekakor uzakonitev Nacionalnega programa izobraževanja odraslih in letnih načrtov ter umestitev v Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju kot ključno novost, ki opredeljuje izobraževanje odraslih kot javno dobro, za katerega sta odgovorna Vlada in Parlament. Sama osebno je kasneje tudi največ prispevala k oblikovanju vsebine predloga Nacionalnega programa izobraževanja odraslih do leta 2010 kakor tudi k temu, da je bil preimenovan iz strokovnega dokumenta v dokument nacionalne politike izobraževanja odraslih. Njena prizadevanja so se letos junija uresničila s sprejemom Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih do 2010, ki opredeljuje dolgoročne strateške cilje v izobraževanju odraslih ter glavne ukrepe in aktivnosti za njihovo uresničevanje

DR. IVAN ŠKOFLEK

za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju izobraževanja in usposabljanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Docent dr. Ivan Škoflek je svojo poklicno pot začel kot vzgojitelj v vzgojnih zavodih in zelo kmalu tudi kot ravnatelj najprej Dekliškega vzgajališča v Višnji Gori in nato Vzgojnega zavoda v Gornjem Logatcu. Leta 1975 se je zaposlil na Zavodu za šolstvo RS kot svetovalec za posebno šolstvo, leta 1978 pa na tedanji Pedagoški akademiji v Ljubljani kot višji predavatelj na oddelku za defektologijo, smer motnje vedenja in osebnosti. Leta 1989 je na Defektološki fakulteti v Beogradu obranil doktorsko disertacijo z naslovom Evalvacija procesov in učinkov zavodskega tretmana otrok in mladine z motnjami vedenja v Republiki Sloveniji. Leta 1990 je bil habilitiran za docenta za predmet Metodika vzgojnega in prevzgojnega dela.

Docent dr. Škoflek letos zaključuje šestinštirideset let dolgo poklicno kariero. Opus njegovega strokovnega dela je izjemno obširen. Kot velik humanist in odličen pedagog se je uveljavil že kot mlad strokovnjak. V praksi je znal izredno prefinjeno povezovati teoretična znanja s praktičnim delom v vzgojnih zavodih. Ko je postal višji predavatelj in nato docent na Pedagoški akademiji oziroma kasneje Pedagoški fakulteti v Ljubljani, je bil prvi, ki je študentom posredoval znanja za delo z otroci in mladostniki z motnjami vedenja in osebnosti. Tu je razvijal teorijo motenj vedenja in osebnosti. V tujini se je študijsko izpopolnjeval ter na kongresih in srečanjih posredoval svoja spoznanja. Njegova ožja bibliografija obsega preko 60 enot. Kot ugleden strokovnjak in humanist je opravljal številne odgovorne naloge tako na fakulteti kot v strokovnih in drugih združenjih.

Njegov prispevek k teoriji in praksi vzgojno izobraževalnega dela na področju otrok s posebnimi potrebami je tako imponanten, da si zasluži najvišje državno priznanje.

ERIKA GLANZ

za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju slovenskega šolstva v zamejstvu

Erika Glanz je vse svoje poklicno življenje posvetila šolstvu slovenske narodnosti v Porabju. Kot dolgoletna učiteljica, ravnateljica in kulturna delavka je zaznamovala gornjeseniško osnovno šolo. Med dvajsetletnim vodenjem šole si je uspešno prizadevala za nenehno izboljševanje vzgojno-izobraževalnega dela. Še posebej dragocen je njen prispevek k strokovnemu in kakovostnemu poučevanju slovenskega jezika ter njeno vztrajno prizadevanje, da slovenski jezik vstopa v vedno nove govorne položaje. K temu sodi tudi uspešno povečanje deleža slovenščine v narodnostnem programu šole konec devetdesetih. Erika Glanz je bila pooblaščenka svetovalka za slovenski jezik v narodnih šolah, sodelovala je tudi pri pripravi novih učnih načrtov za pouk slovenskega jezika v porabskih osnovnih in srednjih šolah. Z avtorstvom učnih načrtov, učbenikov in učnih gradiv je nadaljevala tudi kasneje, ko se je posvetila poučevanju slovenščine na gimnaziji v Monoštru. Lani so izšli kar štirje njeni učbeniki, nagrajenka pa pripravlja še nova dela.

Z vsem svojim strokovnim, pedagoškim in organizacijskim delom je Erika Glanz pomembno pripomogla k ohranjanju in razvijanju narodnostne identitete porabskih Slovencev.

mag. ALEKSANDRA ČEFERIN

za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v tujini

Mag. Aleksandra L. Čeferin živi in dela v Avstraliji. V različnih vlogah se že vrsto let posveča organiziranju in spodbujanju učenja slovenščine med avstralskimi Slovenci, tako v okviru šolskega sistema kot tudi v drugih organizacijskih oblikah. Kot gimnazijska profesorica nemščine in angleščine si je uspešno prizadevala za uveljavitev slovenščine kot izbirnega učnega predmeta v avstralski državi Viktoriji. Kot avtorica in soavtorica je pripravila več učnih programov in učnih katalogov za slovenščino v vsej šolski vertikali. Leta 1976 je pod okriljem Victorian School of Languages ustanovila Združenje slovenskih učiteljev v Avstraliji, leta 1998 pa Inštitut za slovenske študije Viktorije. V okviru slednjega je s sodelavci postavila bogato spletno stičišče Thezaurus.com, ki ponuja različne oblike seznanjanja s slovenskim jezikom, literaturo in kulturo, in sicer na način, primeren za občinstvo najrazličnejših ozadij in generacij.

MARIJAN PROSEN

za življenjsko delo na več področjih vzgoje in izobraževanja

Profesor Marijan Prosen je s svojim več kot tridesetletnim delom na področju matematike, fizike in naravoslovja v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju ter s poljudnoznanstveno popularizacijo astronomije pomembno zaznamoval slovenski izobraževalni prostor. Njegova široka razgledanost, izkušnje, domiselnost in ustvarjalnost se kažejo v pisanju učbenikov, priročnikov in številnih strokovnih, metodično didaktičnih in poljudnih spisov z matematično-fizikalnega področja ter astronomije, ki so nastali v želji po boljšem razumevanju novih naravoslovnih vsebin. Prof. Prosen je pomembno zaznamoval slovenski prostor tudi na jezikovnem področju – opravil je temeljno delo v slovenski astronomski terminologiji, slovenski nomenklaturi nebesnih teles, grški mitologiji v povezavi z zvezdnim nebom, slovenskimi opisi in zgodbami o najsvetlejših zvezdah in glavnih ozvezdijih. Je avtor številnih zgodbic in pravljic za otroke in mladino s področja astronomije. Dolgoletno mentorsko delo prof. Prosen obsega predsednikovanje ocenjevalni komisiji za raziskovalne naloge iz astronomije pri Gibanju Znanost mladini, mentorstvo s področja astronomije številnim učencem in učiteljem pri seminarskih nalogah ter organizacijo prvih astronomskih taborov. V letih 1994-1995 je na željo mnogih šol in v organizaciji republiškega Zavoda za šolstvo izvedel številne astronomske dnevne delavnice in nočne sprehode po zvezdnem nebu. Na seminarjih je sodelovalo več sto učiteljev in izdelanih je bilo 59 seminarskih nalog z vsebinskega področja *Zemlja in vesolje*. Aktivno udejstvovanje prof. Marijana Prosen v Društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, v Prirodoslovnem društvu Slovenije, njegovo uredniško in redaktorsko delo ter obsežna publicistična dejavnost sodijo poleg znanstvenega in strokovnega dela v vzgoji in izobraževanju mladih med dela, ki so omogočila razvoj in razumevanje naravoslovja in tehnologije, zlasti astronomskih vsebin, v slovenskem prostoru.